

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

VOORZITTER VAN DE DERDE KAMER

ARREST

nr. S/2014/0058 van 8 april 2014
in de zaak 1314/0184/SA/3/0170

In zake: de **LEIDEND AMBTENAAR** van het Agentschap Onroerend Erfgoed

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Philippe DECLERCQ
kantoor houdende te 3320 Hoegaarden, Gemeenteplein 25
waar woonplaats wordt gekozen

verzoekende partij

tegen:

de deputatie van de provincieraad van **OOST-VLAANDEREN**

vertegenwoordigd door:
mevrouw Kaat VAN KEYMEULEN

verwerende partij

*Tussenkomen
de partij:* mevrouw **Lieve CLOET**

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaten Wim DECUYPER en Koenraad VAN DE SIJPE
kantoor houdende te 9100 Sint-Niklaas, Vijfstraten 57
waar woonplaats wordt gekozen

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 15 november 2013 de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen van 26 september 2013.

De deputatie heeft het administratief beroep van de verzoekende partij tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Laarne van 2 mei 2013 ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

De deputatie heeft aan de tussenkomen de partij een stedenbouwkundige vergunning verleend voor het bouwen van een ééngezinswoning na het slopen van de bestaande woning, bouwen van een stalgebouw na het slopen van de bestaande bebouwing en het rooien van 5 bomen.

De bestreden beslissing heeft betrekking op de percelen gelegen te Laarne, Zomerstraat 47 en met als kadastrale omschrijving afdeling 2, sectie E, nummers 198, 199D en 199E.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De verwerende partij heeft een nota betreffende de vordering tot schorsing ingediend en heeft een afschrift van het administratief dossier neergelegd. De repliek van de tussenkomende partij betreffende de vordering tot schorsing is vervat in haar verzoekschrift tot tussenkomst.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare zitting van 1 april 2014, waar de vordering tot schorsing werd behandeld.

Kamervoorzitter Filip VAN ACKER heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Giovanni HAVET die loco advocaat Philippe DECLERCQ verschijnt voor de verzoekende partij, mevrouw Kaat VAN KEYMEULEN die verschijnt voor de verwerende partij en advocaat Koenraad VAN DE SIJPE die verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2012 houdende de rechtspleging voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. TUSSENKOMST

Mevrouw Lieve CLOET verzoekt met een aangetekende brief van 13 februari 2014 om in het geding te mogen tussenkomen.

De voorzitter van de derde kamer heeft met een beschikking van 11 maart 2014 de tussenkomende partij toegelaten om tussen te komen in de debatten betreffende de vordering tot schorsing en vernietiging.

Een uitspraak over de ontvankelijkheid van de tussenkomst is evenwel slechts aan de orde wanneer de voorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing te bevelen, zijn vervuld. Zoals hierna zal blijken, is dit niet het geval.

IV. FEITEN

Op 4 januari 2012 (datum van het ontvangstbewijs) dient de tussenkomende partij bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Laarne een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“het slopen en bouwen van een landelijke woning, het slopen en bouwen van een stalgebouw, het rooien van 5 bomen”*.

De percelen zijn volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 14 september 1977 vastgestelde gewestplan ‘Gentse en Kanaalzone’, gelegen in agrarisch gebied.

De percelen zijn niet gelegen in een gebied waarvoor een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan geldt, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde, niet-vervallen verkaveling.

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek, georganiseerd van 5 februari 2013 tot en met 6 maart 2013, worden geen bezwaarschriften ingediend.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling brengt op 7 februari 2013 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

Het Agentschap voor Natuur en Bos brengt op 12 februari 2013 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

De verzoekende partij brengt op 18 februari 2013 het volgende ongunstig advies uit:

" ...

De aanvraag betreft de sloop van een gebouw of gebouwencomplex dat is opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed. De inventaris van het bouwkundig erfgoed is opgemaakt voor het hele grondgebied van Vlaanderen op basis van wetenschappelijke criteria. Deze inventaris geeft een overzicht van cultuurhistorisch waardevolle sites.

De belangrijkste kenmerken en erfgoedwaarden van het gebouw/gebouwencomplex zijn:

Voormalige hoeve met losse bestanddelen, mogelijk opklimmend tot het midden van de 18de eeuw zie de (mogelijk gerecupereerde) balk in de huidige stal met inscriptie "1746". De Ferrariskaart (1771-1778) geeft vermoedelijk al het huidige boerenhuis en de huidige schuur weer. Volgens het kadasterarchief werd het boerenhuis in 1876 aan de achterzijde vergroot in opdracht van landbouwer Pierre Hullaert. De stal aan de zuidzijde van het erf werd opgetrokken in de jaren 1937-1938. Deels met kasseien verhard en deels begraasd erf met kleine boomgaard, aan de straatkant afgesloten door een ligusterhaag en gracht. IJzeren toegangshek en gekasseide oprit.

Loodrecht op de straat ingeplant boerenhuis van zes traveeën met een traditioneel naar het zuiden gerichte erfgevel. Verankerde baksteenbouw onder zadeldak met pannen. Beplesisterde en groengeschilderde erfgevel op een gecementeerde plint en witgeschilderde achtergevel op een gepikte plint. Rechthoekige openingen met bewaard houtwerk (groen- en witgeschilderde luiken). Rechtertravee met geschilderd pseudovenster. Toegangsdeur rechts met getraceerd bovenlicht. Armwaterpomp tegen de erfgevel. Later toegevoegd volume met achterkeuken en serre op bakstenen voet (linkerzijgevel). Tegen de rechterzijgevel is een stalvolume aangebouwd.

Interieur. Woonkamer met samengestelde balkenlaag en Vlaamse schouw met geprofileerde haardlijst. De vroegere betegeling op de haard is verwijderd en enkele gerecupereerde, zogenaamde "Delftse" tegels (18de of 19de eeuw) zijn verspreid in huis bewaard. Blauwe en paarse tegels met ossenkop (voorstellingen in cirkel), lelie (voorstellingen in achthoek) en spin als hoekmotief en met onder meer voorstellingen van dieren, jachtaferelen, bijbelse voorstellingen en rivierzichten. Behouden opkamer en huiskelder. Portaal met wandtegels (onder meer tegelboord) en cementtegelvloer. Tegen de rechterzijgevel aangebouwde stal met haard en balk met inscriptie "1746". Deels ingevallen dwarsschuur met naar verluidt een in de jaren 1950 aangepaste voorgevel. Verankerde baksteenbouw met uitbreiding in betonnen snelbouwstenen onder een overstekend zadeldak met pannen (evenwijdig met de straat). Centrale doorrit met aan de erfzijde een hoger opgetrokken schuurpoort onder sleepdak. Rechthoekige openingen onder bakstenen strekken of houten lateien. Alternerend groen- en witgeschilderd houtwerk.

Stallingen aan de zuidzijde van het erf naar verluidt uit de jaren 1937-1938 (koeien-, voeder- en paardenstal). Verankerde baksteenbouw onder overstekend pannen zadeldak, aan de erfzijde rustend op schoren. Rechthoekige openingen onder houten lateien. Alternerend groen- en witgeschilderd houtwerk.

Laag, ééndelig bakhuis op het achtererf. Verankerde baksteenbouw onder zadeldak bedekt met pannen (nok evenwijdig met de straat). Gedeeltelijk hermetst met betonnen snelbouwstenen. Voorpuntgevel met deur onder houten latei, achterpuntgevel met laadluik. Bewaarde haard met ovendeur.

De omgeving van de Zomerstraat werd gekenmerkt door dergelijke typische hoevegebouwen die stelselmatig dreigen te verdwijnen. Zij zijn één van de kenmerkende bestanddelen in dit omgevende landschap. Het behoud en de renovatie ervan is belangrijk als getuige van de vroegere kleinschalige landbouw.

Gelet op de bovenstaande omschrijving menen wij dat dit goed voldoende erfgoedwaarde bezit om te denken in termen van behoud en renovatie in plaats van afbraak. Door de sloop zou een deel van het bouwkundig erfgoed van uw gemeente onherroepelijk verloren gaan.

In het licht van een lokaal erfgoedbeleid dient er ook aandacht besteed te worden aan deze snel verdwijnende erfgoedelementen. Gelet op de nog aanwezige interieurelementen is het aangewezen deze hoeve te renoveren met behoud van alle uiterlijke kenmerken en de integratie van de nog aanwezige interieurelementen.

De sloop is niet wenselijk in het licht van de doelstellingen of zorgplichten die gehanteerd worden binnen andere beleidsvelden dan ruimtelijke ordening(art. 4.3.4 VCRO); in dit geval betekent dit de integratie van onroerend erfgoed in de ruimtelijke ontwikkelingen. Het advies op deze aanvraag tot sloop is bijgevolg ongunstig.

...

Polder van Belham brengt op 1 maart 2013 een gunstig advies uit.

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar verleent op 24 april 2013 gunstig advies.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Laarne verleent op 2 mei 2013 een stedenbouwkundige vergunning aan de tussenkomende partij en motiveert deze beslissing als volgt:

“ ...

Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening

De aanvraag betreft het bouwen van een ééngezinswoning na het slopen van de bestaande woning, bouwen van een stalgebouw na het slopen van de bestaande bebouwing en het rooien van 5 bomen

Het perceel ligt aan een uitgeruste weg buurtweg nr 11 in een landelijke bebouwde omgeving met een verscheidenheid aan ééngezinswoningen

...

Gelet op de uitzonderingsbepalingen volgens artikel 4.4.10 tot en met 23 van de Vlaamse Codex ruimtelijke ordening inzake basisrechten zonevrije constructies;

Overwegende dat het ontwerp in overeenstemming is met deze uitzonderingsbepalingen;

Overwegende dat het gebouw voorkomt op de inventaris van bouwkundig erfgoed en bijgevolg waardevol is voor de lokale Laarne geschiedenis op sociaal, economisch en bouwkundig vlak ;

Overwegende dat onroerend erfgoed ongunstig advies heeft verleend voor de sloping;

Overwegende dat de gemeente geen middelen ter beschikking kan stellen om deze gebouwen te behouden;

Overwegende dat een basisdossier aangelegd wordt met fotomateriaal om de gebouwen voor de gemeenschap ter herinnering te bewaren ;

Overwegende dat dit dossier wordt opgemaakt door mensen van de vereniging voor de lokale geschiedenis van Kalken en Laarne;

Overwegende dat het college van burgemeester en schepenen meent dat daardoor aan de vraag en het advies van het Agentschap Onroerend Erfgoed wordt voldaan;

Overwegende dat de aanvraag vanuit stedenbouwkundig oogpunt aanvaardbaar is;

...

VERGUNNING WORDT VERLEEND mits volgende voorwaarde:

Rekening te houden met de voorwaarden gesteld in het advies van het college:

- de voorwaarden opgelegd in het advies van Natuur en Bos na te leven inzake het rooien van de bomen na te leven.*
- voor de aanvraag voor het aanleggen van een nieuwe oprit met inbuizing van baangracht moet een aparte stedenbouwkundige vergunning worden ingediend.*

...

De verzoekende partij tekent tegen deze beslissing op 27 juni 2013 administratief beroep aan bij de verwerende partij.

De provinciale stedenbouwkundige ambtenaar adviseert in zijn verslag van 30 augustus 2013 om dit beroep niet in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te verlenen overeenkomstig de plannen.

Na de hoorzitting van 10 september 2013 beslist de verwerende partij op 26 september 2013 om het beroep niet in te willigen en een stedenbouwkundige vergunning te verlenen overeenkomstig de plannen. De verwerende partij motiveert haar beslissing als volgt:

“ ...

2.1 De watertoets

Het terrein ligt niet in een recent overstroomd gebied of in (mogelijk) overstromingsgevoelig gebied.

Er wordt voldaan aan de bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering van 1 oktober 2004 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater.

De polder van Belham bracht op 1 maart 2013 een gunstig advies uit, stellende dat de voorgestelde werken geen schadelijke invloed hebben op de waterhuishouding in de omgeving, indien voldaan wordt aan de hemelwaterverordening.

Er is geen schadelijk effect voor het watersysteem te verwachten, de doelstellingen van het decreet betreffende het integraal waterbeleid worden niet geschaad.

2.2 De MER-toets

Het gaat hier niet om een project opgenomen in bijlage II bij de Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (zgn. MER-richtlijn).

Gelet op het geen voorafgaat kan gesteld worden dat geen MER moet worden opgemaakt.

2.3 De juridische aspecten

De aanvraag is niet in overeenstemming met de voorschriften van het geldend gewestplan, zoals hoger omschreven.

Het gevraagde valt evenwel binnen het toepassingsgebied van de decretaal geldende afwijkingsbepalingen voor herbouw van zonevrije gebouwen : het gaat om vergunde, nog hoofdzakelijk stabiele en dus niet verkrotte constructies die op dezelfde plek zullen heropgebouwd worden, binnen het bestaand volume voor wat betreft de stal en met een beperkte, toegelaten uitbreiding voor wat betreft de woning.

Onroerend Erfgoed verleende aangaande deze sloop van een in de inventaris van het bouwkundig erfgoed opgenomen gebouw een ongunstig advies. In dit advies werd onder meer gesteld dat de omgeving van de Zomerstraat gekenmerkt werd door dergelijke typische hoevegebouwen die stelselmatig dreigen te verdwijnen en dat zij zijn één van de kenmerkende bestanddelen in dit omgevende landschap, waarvan het behoud en de renovatie belangrijk is als getuige van de vroegere kleinschalige landbouw. volgens Onroerend Erfgoed bezit dit goed voldoende erfgoedwaarde om te denken in termen van behoud en renovatie in plaats van afbraak, zij stellen dat door de sloop een deel van het bouwkundig erfgoed van de gemeente onherroepelijk verloren gaat en dat in het licht van een lokaal erfgoedbeleid er ook aandacht dient besteed te worden aan deze snel verdwijnende erfgoedelementen, gelet op de nog aanwezige interieurelementen is het aangewezen deze hoeve te renoveren met behoud van alle uiterlijke kenmerken en de integratie van de nog aanwezige interieurelementen. De sloop is volgens deze dienst niet wenselijk in het licht van de doelstellingen. of zorgplichten die gehanteerd worden binnen andere beleidsvelden dan ruimtelijke ordening(art. 4.3.4 VCRO); in dit geval betekent dit de integratie van onroerend erfgoed in de ruimtelijke ontwikkelingen.

Zoals deze dienst terecht aanhaalt is dit advies niet bindend.

Deze argumentatie wordt in het beroepsschrift herhaald.

Het college van burgemeester en schepenen zet daar tegenover dat de gemeente geen middelen ter beschikking kan stellen om deze gebouwen te behouden, en dat een basisdossier zal aangelegd worden met fotomateriaal om de gebouwen voor de gemeenschap ter herinnering te bewaren, dit dossier wordt opgemaakt door mensen van de vereniging voor de lokale geschiedenis van Kalken en Laarne. Het college van burgemeester en schepenen meent dat daardoor aan de vraag en het advies van het Agentschap Onroerend Erfgoed wordt voldaan en dat de aanvraag vanuit stedenbouwkundig oogpunt aanvaardbaar is.

De opname van dit geheel in de inventaris van het bouwkundig erfgoed duidt ontegensprekelijk op een bepaalde erfgoedwaarde die uitgebreid beschreven wordt.

De vraag die zich hier stelt of deze erfgoedwaarde, die niet van die aard is dat zij tot

bescherming aanleiding gegeven heeft, bepalend is voor de ontwikkelingsmogelijkheden van dit zonevreemd geheel.

De wetgever bepaalt in het doelstellingenartikel uitdrukkelijk dat de ruimte moet worden beheerd ten behoeve van de huidige generatie, zonder dat de behoeften van de toekomstige generaties in het gedrang gebracht worden en dat daarbij de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar afgewogen. Er wordt rekening gehouden met de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen.

Verder stelt de wetgever dat rekening moet gehouden worden met aandachtspunten en criteria die betrekking hebben op de functionele inpasbaarheid, de mobiliteitsimpact, de schaal, het ruimtegebruik en de bouwdichtheid, visueel-vormelijke elementen, cultuurhistorische aspecten en het bodemreliëf, en op hinderaspecten, gezondheid, gebruiksgenot en veiligheid in het algemeen;

De argumentatie van appellant richt zich vooral op het cultuurhistorische aspect van deze aanvraag, het teloorgaan van bepaalde erfgoedwaarden.

Zowel het college van burgemeester en schepenen als de aanvrager plaatsen dit in een ruimere context.

Het betreft hier ontegensprekelijk een karakteristiek geheel, maar samen met de aanvrager wordt vastgesteld dat de toestand waarin het geheel zich vandaag bevindt maakt dat het niet meer met redelijke inspanningen kan gebracht worden naar een hedendaags, kwalitatief woonniveau: de inspanningen die zouden moeten geleverd worden om dit geheel te actualiseren zijn te groot en niet langer verantwoordt, gelet op de vochtproblematiek met ondergelopen kelder, de beperkte hoogtes van de binnenruimtes, het gebrek aan sanitair, de beperkte lichtindringing, de enkele beglazing, het gebrek aan isolatie,

Wanneer het huidige gebouw zou verbouwd worden -en eventueel uitgebreid worden tot de toegelaten 1000 m³- om aan de huidige eisen te voldoen zou het geheel met een aanzienlijke grenzende waarschijnlijkheid een totaal ander karakter aannemen. In dat geval bestaat er zelfs geen adviesverplichting van Onroerend Erfgoed.

Er kan niet voorbij gegaan worden aan het gegeven dat de omgeving waarbinnen dit geheel staat ondertussen ook een aanzienlijke transformatie doorgemaakt heeft en niet meer de landelijke omgeving is van weleer, maar een dicht bebouwde, hedendaags landelijke omgeving geworden is, waarbinnen dit geheel een anachronisme vormt. Het verlies aan passende context relativeert het belang van de resterende erfgoedwaarde van dit erf.

Er moet samen met de aanvrager vastgesteld dat het goed wel werd opgenomen in de Inventaris van het Bouwkundig Erfgoed, doch niet voorlopig, noch definitief beschermd werd, wat enerzijds de erfgoedwaarde relativeert -anders zou het geheel immers beschermd moeten zijn- en anderzijds maakt dat voor de aanvragers geen steun kan verleend worden voor het in stand houden van dit geheel.

Samen met de gemeente wordt dan ook geconcludeerd dat bij gelijktijdige afweging van alle belangen het cultuurhistorisch aspect van deze aanvraag niet van die aard kan zijn dat het kan primeren boven de andere aandachtspunten, criteria en behoeften, zoals hinder, gezondheid en gebruiksgenot, die er allen aanzienlijk op verbeteren ten opzichte van de bestaande situatie.

2.4 De goede ruimtelijke ordening

De voorgestelde werken, die een hertaling betekenen van de bestaande bebouwingsconfiguratie naar een hedendaags wooncomfort, passen zich in binnen deze context en zullen de plaatselijke aanleg quasi ongewijzigd laten. De ruimtelijke impact ervan is vrij beperkt.

Het aangevraagde voorziet inderdaad in een woning met oog voor landelijke stijl, die integreert in de landelijke omgeving, met hoogwaardige architectuur, dit binnen een straatbeeld dat wordt gekenmerkt door residentiële woningen waarvan een aantal vrij recent werden opgericht.

Het betreft hier als het ware een sanering van een bestaand erf, waarbij de ruimtelijke voetafdruk ongewijzigd blijft, zodat geen sprake kan zijn van een overschrijding van de ruimtelijke draagkracht.

De goede ruimtelijke ordening komt niet in het gedrang.

2.5 Conclusie

Uit wat voorafgaat dient besloten dat het beroep van de adviesinstantie niet voor inwilliging vatbaar is.

Stedenbouwkundige vergunning kan worden verleend volgens ingediend plan onder de voorwaarden zoals opgelegd door het college van burgemeester en schepenen:

- *de voorwaarden opgelegd in het advies van Natuur en Bos na te leven inzake het rooien van de bomen na te leven;*
- *voor de aanvraag voor het aanleggen van een nieuwe oprit met inbuizing van baangracht moet een aparte aanvraag stedenbouwkundige vergunning worden ingediend;*
- *voor de sloop dient betreffende deze site een uitgebreide beschrijvende fotoreportage opgemaakt te worden, om de erfgoedwaarden te documenteren en op die manier te ontsluiten naar de geïnteresseerden; 1 exemplaar van deze reportage dient bezorgd aan de gemeente.*

...

Dit is de bestreden beslissing.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT SCHORSING

De tussenkomende partij betwist het belang van de verzoekende partij bij de voorliggende vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging en tot vernietiging van de bestreden beslissing en bijgevolg de ontvankelijkheid ervan.

De Raad is echter van oordeel dat de exceptie van de tussenkomende partij slechts onderzocht en beoordeeld dient te worden wanneer de voorwaarden om de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing te bevelen, zijn vervuld. Zoals hierna zal blijken, is dit niet het geval.

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT SCHORSING

Luidens artikel 4.8.18, §2, eerste lid VCRO kan de Raad de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing enkel bevelen als de onmiddellijke tenuitvoerlegging van die beslissing een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokken en als de verzoekende partij ernstige middelen aanvoert die de vernietiging van de aangevochten beslissing kunnen verantwoorden.

A. Moeilijk te herstellen ernstig nadeel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partij omschrijft het moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat zij meent te lijden als volgt:

“ ...

In voorliggend geval is de uitoefening van de overheidstaak, inzonderheid deze van Onroerend Erfgoed, of de bestuursopdracht waarmee die overheid belast is, verhinderd of in ernstige mate bemoeilijkt en wordt bij het ten uitvoerleggen van de bestreden beslissing de werking van haar diensten in die mate in het gedrang gebracht dat zij haar taken als overheid niet meer zou kunnen uitoefenen doordat in de bestreden beslissing de sloop wordt vergund van een gebouw dat vermeld is op de inventaris en definitief dreigt verloren te gaan, zelfs definitief verloren gaat, ondanks de onbetwiste hoge erfgoedwaarde van het pand.

In de beleidsnota van de Vlaamse minister van bestuurszaken, binnenlands bestuur, inburgering, toerisme en Vlaamse rand, betreffende het onroerend erfgoed, wordt uitdrukkelijk op pag. 3 als 3de strategische doelstelling de uitbouw van succesvolle partnerschappen en de ontwikkeling van een erfgoedreflex op alle bestuurlijke niveaus gesteld.

Daarin wordt vermeld:

“Ook wil ik de provinciale en lokale besturen nauwer betrekken bij de zorg voor zowel beschermde als niet-beschermde erfgoedwaarden.”.

In zijn omgevingsanalyse stelt de minister (pag. 6 van de beleidsnota 2019-2014):

“Ook de sloop, verwaarlozing of drastische aanpassing van het bouwkundig erfgoed leidt tot verlies van erfgoedwaarden.”.

En waar hij op pag. 7 van deze nota stelt dat de meeste waardevolle en uitzonderlijke erfgoedwaarden veilig gesteld worden door ze te beschermen, voegt hij eveneens eraan toe:

“Een modern en krachtadig onroerend erfgoedbeleid kan en mag zich niet beperken tot het klassieke beschermingsinstrumentarium.”.

Op pag. 11 van deze beleidsnota wordt gestreefd naar een geïntegreerde beschermingsstrategie waarbij onderzoek, inventarisatie, bescherming, beheer en ontsluiting naadloos op elkaar aansluiten.

Hij vermeldt eveneens dat de inventarisatie van het onroerend erfgoed dan ook van groot belang is voor de onroerend erfgoedzorg en dat de inventaris de basis kan zijn voor een

lokaal erfgoedbeleid doordat hij fungeert als referentiekader voor adviesverlening, planning en regelgeving (pag. 11 van de beleidsnota).

Concreet betreft het in voorliggend geval een vergunning tot sloop, wat de meest drastische en onherroepelijke aantasting is van de erfgoedwaarde waarvan het de kernopdracht is van het bestuur om die erfgoedwaarde te bewaken voor de toekomst.

Daarenboven is het zo dat de sloop wordt vergund op basis van het feit dat het pand niet beschermd is als monument, doch slechts 'geïnventariseerd' is.

Uit de verwijzing naar de beleidsnota 2009-2014 blijkt overduidelijk dat de geïntegreerde beschermingsstrategie precies de noodzakelijke samenhang van onderzoek, inventarisatie, bescherming, beheer en ontsluiting aantoont.

Daarenboven is ook de precedentswaarde belangrijk aangezien wanneer zou worden getolereerd dat geïnventariseerde panden worden gesloopt op grond van het feit dat ze toch niet de bescherming genieten van een beschermd monumt, dit de werking zelf van de diensten in het gedrang brengt nu de inventarisatie een essentieel deel uitmaakt in de uitvoering van de opdracht van de overheid om het onroerend erfgoed te beschermen.

Daarenboven is er een adviesplicht van Onroerend Erfgoed in toepassing van het Besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009, zoals meermaals gewijzigd, tot aanwijzing van de instanties die over een vergunningsaanvraag advies verlenen, dat specifiek voorziet in een adviesplicht bij conform art. 1,1°g) "aanvragen die de sloping van gebouwen of constructies omvatten, opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed,...

Het Besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2004 , zoals meermaals gewijzigd o.m. bij Besluit van de Vlaamse Regering van 2 juli 2010, betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning voorziet expliciet in bijkomende dossierstukken wanneer de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning alleen strekt tot het slopen van een constructie die opgenomen is in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed. (art.8).

De adviesplicht enerzijds en de aard van het vergunde, nl. sloping anderzijds, wat snel en gemakkelijk uitvoerbaar is en onherroepelijk, maakt dat de schorsing van de tenuitvoerlegging noodzakelijk is om het moeilijk te herstellen ernstig nadeel te verhinderen.

Het moeilijk te herstellen ernstig nadeel werd reeds aanvaard in een gelijkaardige zaak m.b.t. een slopingsvergunning (arrest nr. S/2013/0039 van 28 februari 2013) en vooral m.b.t. een sloping van een pand opgenomen in de inventaris van het bouwkundig erfgoed, na ongunstig advies van Onroerend Erfgoed (arrest S/2013/0208 van 27 augustus 2013).

...

2.

De verwerende partij antwoordt hierop als volgt:

“ ...

In casu heeft het Onroerend Erfgoed haar overheidstaak ten aanzien van het betrokken gebouw volledig kunnen uitoefenen. Ze heeft vooreerst dit gebouw opgenomen in de inventaris van bouwkundig erfgoed. Daarnaast heeft ze haar adviesplicht uitgeoefend die

geldt bij een sloping van gebouwen die opgenomen zijn in de voormelde inventaris. Haar overheidstaak is gericht op het beklemtonen van de erfgoedwaarde van constructies, maar Onroerend Erfgoed doet geen afweging in concreto tussen de erfgoedwaarde en andere aspecten die door de vergunningverlenende overheid wel kunnen en moeten in rekening worden gebracht.

De huidige beslissing heeft Onroerend Erfgoed niet belet om haar overheidstaak uit te oefenen en verhindert de verdere uitoefening ervan ook niet. Het feit dat de deputatie het advies van Onroerend Erfgoed niet volgt, betekent niet dat er sprake is van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel. Het behoort immers tot de aard en de kenmerken van het georganiseerd administratief beroep dat de deputatie zelf een beslissing kan nemen na grondig onderzoek van de aanvraag.

...

3.

De tussenkomenende partij voegt hieraan nog het volgende toe:

“ ...

Volgens vaste rechtspraak van de Raad kan het moeilijk te herstellen ernstig nadeel van een adviesinstantie niet zonder meer worden gelijkgeschakeld met het nadeel dat private natuurlijke personen of rechtspersonen dienen aan te tonen

Immers wordt vereist dat:

...

In art. 3 van het besluit dd. 14 mei 2004 tot oprichting van de IVA VIOE wordt de taak waarmee verzoekende partij belast is omschreven als:

...

Verzoekende partij is echter van oordeel dat de sloop van het pand dermate ernstig zou zijn dat een verdere uitoefening van haar bestuursopdracht in het gedrang zou komen, hetgeen haar een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zou verschaffen.

Vooreerst dient te worden opgemerkt dat de hoger aangehaalde kerntaken niet los van elkaar staan, maar samen een integraal proces vormen van de zorg voor het onroerend erfgoed in Vlaanderen. Het hele beleidsproces kan dan ook niet gekanaliseerd worden naar 1 dossier.

Het slopen van een pand impliceert niet dat het beleid en de mogelijkheden van verzoekende partij om haar taken te vervullen ernstig worden bemoeilijkt.

Tevens betreft het pand enkel een gebouw dat opgenomen is op de inventaris van het onroerend erfgoed na indiening van de aanvraag) en geenszins een beschermd monument. Rechtspraak van de Raad stelt dienaangaande dat de opname in de inventaris van het bouwkundig erfgoed geen beperkingen geeft aan het eigendomsrecht of erfdienstbaarheden tot algemeen nut. Aan de opname van een pand op de inventarisatie kunnen dan ook geen rechtsgevolgen worden gekoppeld.

Bovendien dient te worden vastgesteld dat verzoekende partij haar taken ook met betrekking tot onderhavig dossier perfect heeft kunnen uitoefenen of had kunnen uitoefenen. Zij heeft een prospectie kunnen uitvoeren en heeft het pand kunnen inventariseren. Zij heeft advies kunnen verlenen omtrent de aanvraag.

Uit bovenstaande dient dan ook te worden afgeleid dat de bestuurstaken van

verzoekende partij in het algemeen, maar ook in het concrete dossier niet door de bestreden beslissing in het gedrang gebracht op dermate wijze dat zij de haar als overheid toegewezen taken niet meer kan uitoefenen. Minstens heeft zij zelf nagelaten het nodige te doen om haar belangen te beschermen.

...

Daarenboven blijkt uit meerdere gegevens dat de erfgoedwaarde van het pand, zo deze er reeds zou zijn, uiterst beperkt.

...

Maar er is meer: door het feit dat het pand thans gesloopt is (zie hoger: aanvang 4.12.13), ruim nadat verzoekende partij de gelegenheid had verzoekende partij tot tussenkomst en de overige aanvragers in kennis te stellen van het beroep tot nietigverklaring met verzoek tot schorsing (het verzoekschrift bereikte uw Raad op 18.11.13), maakt dat verzoekende partij haar beweerd moeilijk te herstellen en ernstig nadeel zelf gecreëerd heeft.

Uit bovenstaande kan dan ook worden vastgesteld dat verzoekende partij niet over een moeilijk te herstellen ernstig nadeel beschikt.

..."

Beoordeling door de Raad

1.

De tussenkommende partij verklaart op de openbare zitting van 1 april 2014 dat zij in de periode van 4 tot 18 december 2013 overging tot de afbraak van het pand omdat zij niet tijdig op de hoogte was van het bestaan van het inleidend verzoekschrift.

De verzoekende partij betwist de laattijdige kennisgeving van haar inleidend verzoekschrift niet en stelt dat, gelet op het louter informatief karakter van vermelde kennisgeving, zulks haar beroep, met inbegrip van de voorliggende vordering tot schorsing, op zich niet onontvankelijk maakt.

2.

De Raad moet aldus noodzakelijk tot de vaststelling komen dat de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden vergunning, die in essentie gericht is op het voorkomen van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel, thans zonder meer doelloos en zonder enig nut is geworden.

Er is dan ook niet voldaan aan de in artikel 4.8.18, §2, eerste lid VCRO gestelde voorwaarde dat een bestreden vergunningsbeslissing slechts geschorst kan worden ter voorkoming van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel. Deze vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen.

B. Ernstige middelen

Aangezien in het vorige onderdeel wordt vastgesteld dat de voorliggende vordering tot schorsing, gegeven de uitvoering van de bestreden beslissing, doelloos is geworden, is een onderzoek naar de ernst van de middelen in de huidige stand van het geding niet aan de orde.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. De Raad verwerpt de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.
2. De zaak wordt voor de behandeling van de vordering tot vernietiging verwezen naar de eerste kamer, voorgezeten door de heer Eddy STORMS.
3. Het oorspronkelijke rolnummer wordt voor de behandeling van de vordering tot vernietiging gewijzigd in het rolnummer 1314/0184/SA/1/0170.
4. De uitspraak over de kosten wordt uitgesteld tot de beslissing over de vordering tot vernietiging.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare zitting op 8 april 2014, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, derde kamer, samengesteld uit:

Filip VAN ACKER, voorzitter van de derde kamer,
 met bijstand van
Eddie CLYBOUW, griffier.

De griffier,

De voorzitter van de derde kamer,

Eddie CLYBOUW

Filip VAN ACKER